

Αξιότιμε κύριε Πρωθυπουργέ

Αθήνα 3-12-09

Κύριε Υπουργέ, Εργασίας & Κοινωνικής
Ασφάλισης,
Κύριε Υφυπουργέ,
Κύριε Γενικό Γραμματέα,

Κοιν: Κύριο Υπουργό Οικονομίας

Η «Ένωση για την Προάσπιση των Κοινωνικών Δικαιωμάτων» (www.epkodi.gr) επιθυμώντας να συνδράμει θετικά και να συμμετέχει ενεργά στη διαδικασία της κοινωνικής διαβούλευσης που ξεκινά, καταθέτει σχετική μελέτη-προταση για το Ασφαλιστικό ζήτημα.

Ειδικότερα στις 5 Μαρτίου 2008 η « Ένωση» με την διττή ιδιότητά της ως επιστημονικός φορέας και ως φορέας της Κοινωνίας των Πολιτών πραγματοποίησε στην αίθουσα Κωστής Παλαμάς του Πανεπιστημίου Αθηνών ημερίδα με θέμα: «Επίκαιροι προβληματισμοί για την ασφαλιστική μεταρρύθμιση».

Στην ημερίδα παρουσιάσθηκαν οι προϋποθέσεις για ένα νέο ασφαλιστικό σύστημα από την οπτική γωνία της κοινωνιολογίας, της κοινωνικής πολιτικής, της οικονομικής, της αναλογιστικής και της νομικής επιστήμης καθώς και της επικοινωνιολογίας. Η ημερίδα ολοκληρώθηκε με στρογγυλό τραπέζι στο οποίο συμμετείχαν εκπρόσωποι της ΓΣΕΕ, της ΑΔΕΔΥ, της ΓΕΣΕΒΕ και του ΙΜΕΠΟ.

Προτάθηκε ένα νέο Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλισης πολλαπλών λειτουργιών ή πολλαπλών επιπέδων, με διπλό δίκτυ ασφαλείας και με δύο ειδικότερες εναλλακτικές δυνατότητες ως προς την επικουρική ασφάλιση. Ακολούθησαν εισηγήσεις σχετικά με τα οικονομικά και αναλογιστικά δεδομένα του παλαιού και του νέου συστήματος καθώς και εισήγηση για την Κοινωνική Ασφάλιση και το δημόσιο χρέος ως ευκαιρία για μια στρατηγική πολιτική (επισυνάπτεται περιληπτική παρουσίαση της ημερίδας με τις θεματικές ενότητες και τους ομιλητές).

Η Επιστημονική Επιτροπή της Ένωσης αλλά και όλοι οι επιστημονικοί συνεργάτες θεωρούν ότι, για την σημερινή αντιμετώπιση των οξυμμένων ασφαλιστικών προβλημάτων καθίσταται επιβεβλημένη η συγκριτική αξιολόγηση των μελετών και της μεθοδολογίας που ακολούθησαν σε όλες τις ασφαλιστικές

μεταρρυθμίσεις μέχρι σήμερα καθώς και των σχετικών μελετών, πορισμάτων και προτάσεων που τις συνόδευαν.

Ο αριθμός και η συχνότητα των μεταρρυθμίσεων αυτών έχει κλονίσει την εμπιστοσύνη του κόσμου στην αποτελεσματικότητα τους και κάθε νέα που εξαγγέλλεται επιτείνει την κρίση εμπιστοσύνη στον Θεσμό και στο Πολιτικό Σύστημα.

Για τους λόγους αυτούς, ευχόμενοι κάθε επιτυχία, θέτουμε στη διάθεση της πολιτικής ηγεσίας αλλά και όσων αναλάβουν το βαρύ έργο να επιλύσουν το ασφαλιστικό το «**ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ**» της Ένωσης (σε έντυπη μορφή).

Στην ιστοσελίδα (www.epkodi.gr → ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ έχουν αναρτηθεί όλες σχεδόν οι μελέτες, οι προτάσεις και τα πορίσματα από την εισαγωγή του θεσμού, με πρώτη την “Έκθεσις Οικονομική και Μαθηματική” του Emil Schonbaum το 1931 μέχρι και σήμερα.

Επισυνάπτεται:

1. ΜΕΛΕΤΗ-ΠΡΟΤΑΣΗ για το Ασφαλιστικό ζήτημα.
2. Περιληπτική παρουσίαση της ημερίδας με θέμα «**Επίκαιροι προβληματισμοί για την ασφαλιστική μεταρρύθμιση**» με τις θεματικές ενότητες και τους ομιλητές.
3. Περιεχόμενα του «**Ιστορικού Αρχείου**».

Με τιμή

Για το Διοικητικό Συμβούλιο

Η Πρόεδρος

Ο Αντιπρόεδρος

Άρτεμις Αναγνώστου –Δεδούλη

Διδάκτωρ Κοινωνικής Ασφάλισης

Απόστολος Παπακωνσταντίνου

Διδάκτωρ Συνταγματικού Δικαίου,
Δικηγόρος

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Η Ένωση με γνώμονα τις εμπειρίες του παρελθόντος και τις αποτυχημένες μεταρρυθμιστικές προσπάθειες θεωρεί ότι, επιβάλλεται ριζοσπαστική και ανατρεπτική προσέγγιση του ασφαλιστικού συστήματος, η επανεξέταση και αναθεώρηση όλων των μέχρι σήμερα ακολουθούμενων πρακτικών και η ριζική αναδιάρθρωση του.

Απαιτείται η εισαγωγή ενός νέου ασφαλιστικού συστήματος και ο σχεδιασμός του από μηδενική βάση. Ασφαλιστική μεταρρύθμιση μετά και από την τελευταία προσπάθεια του ν.3655/08 δεν μπορεί να σημαίνει τίποτε άλλο πλέον παρά μόνο ένα νέο ασφαλιστικό σύστημα όπου, η επαναοριοθέτηση του ρόλου του κράτους, η κατανομή ανάμεσα στη συλλογική και ατομική ευθύνη, η αναδιανομή εισοδήματος και η αλληλεγγύη στη σημερινή εποχή της παγκοσμιοποίησης και της οικονομικής ύφεσης, θα αποτελούν βασικές συνιστώσες της μεταρρύθμισης.

Με αυτές τις παραδοχές θα μπορούσαν να τεθούν στη βάση του κοινωνικού διαλόγου και της δημόσιας συζήτησης και κριτικής οι ακόλουθες εναλλακτικές σκέψεις όσον αφορά την ασφαλιστική μεταρρύθμιση

Με το σύστημα που προτείνεται (με εναλλακτικές δυνατότητες) προβλέπονται δυο επίπεδα προστασίας και διπλό δίκτυ ασφαλείας ενώ γίνεται απόλυτα διακριτή η κρατική μέριμνα μέσω της απ' ευθείας ανάληψης από το κράτος του κόστους του πρώτου επιπέδου κοινωνικής προστασίας.

1η ΠΡΟΤΑΣΗ:

ΣΥΝΤΑΞΗ ΔΥΟ ΕΠΙΠΕΔΩΝ

Στη πρόταση αυτή προτείνεται σύστημα κύριας ασφάλισης δύο επιπέδων χωρίς να αλλοιώνονται ή να τροποποιούνται οι αρχές και το ισχύον οικονομικό σύστημα λειτουργίας του, το οποίο παραμένει το διανεμητικό. Η επικουρική παραμένει ανεξάρτητη από την κύρια σύνταξη και ή, μετεξελίσσεται σε επαγγελματική του ν. 3029/02 ή, παραμένει ως έχει, ή αλλάζει το οικονομικό της σύστημα σε κεφαλαιοποιητικό.

Ειδικότερα:

Πρώτο επίπεδο ασφαλιστικής προστασίας.

ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ή ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ

1ον. Στο πρώτο επίπεδο χορηγείται σύνταξη ενός ενιαίου ποσού σε όλους ανεξαιρέτως τους εργαζομένους άνω των 65 ετών με κρατική επιβάρυνση εξ ολοκλήρου μέσω της φορολογίας. Το ποσό αυτό θα πρέπει να συζητηθεί και εξετασθεί τόσο από οικονομικής όσο και από νομικής απόψεως αν μπορεί να καταβάλλεται σε όλους τους διαμένοντες πολίτες άνω των 65 ετών. Το ζήτημα αυτό, η έκταση δηλαδή, της κοινωνικής προστασίας, ως μείζον ζήτημα της κοινωνίας, των νέων μορφών απασχόλησης, των συνθηκών εργασίας καθώς και των θεμάτων που προκύπτουν από το μεταναστευτικό πρόβλημα θα πρέπει να συζητηθεί στον κοινωνικό διάλογο.

Δεύτερο επίπεδο ασφαλιστικής προστασίας

1. Προσδιορισμός ενός εθνικού κατωτάτου ορίου διαβίωσης, το οποίο θα είναι ίσο με το εκάστοτε όριο της φτώχειας όπως αυτό προσδιορίζεται από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή, με το εκάστοτε κατώτατο μισθό της εθνικής συλλογικής σύμβασης, το οποίο θα χορηγείται με την συμπλήρωση του 65ου έτους. Προτείνεται το ποσό αυτό να εναρμονίζεται με το εκάστοτε κατώτατο μισθό της εθνικής συλλογικής σύμβασης (και όχι με το κατώτατο ευρωπαϊκό όριο της φτώχειας) για να υπάρχει εναρμόνιση κατωτάτου ορίου διαβίωσης μεταξύ εργαζομένων και συνταξιούχων.

2. Συνταξιοδότηση από τους ασφαλιστικούς φορείς σε ανταποδοτική βάση. Τα νομικά και οικονομικά χαρακτηριστικά του συστήματος παραμένουν όπως τα σημερινά. Το οργανωτικό σχήμα που θα ακολουθηθεί και εάν η κοινωνική ασφάλιση παρέχεται από δύο ή τρία ή πέντε ή περισσότερα ταμεία εφόσον το λειτουργικό σύστημα θα είναι κοινό δεν έχει μείζονα σημασία. Σημειώνουμε ότι, τόσο για τα μεγάλα οργανωτικά σχήματα όσο και για τα μικρά και πολλαπλά υπάρχουν μειονεκτήματα και πλεονεκτήματα.

3. Για όποιον εργαζόμενο στα 65 του χρόνια το άθροισμα της εθνικής σύνταξης (ή κοινωνικής) και της σύνταξης που δικαιούται από τον ασφαλιστικό του Οργανισμό (καθαρά ανταποδοτική σύμφωνα με τους όρους και προϋποθέσεις του ταμείου του) δεν φθάνει το ανωτέρω ποσό δηλαδή το ποσό, που αντιστοιχεί και ορίζεται εκάστοτε ως «εθνικό κατώτατο όριο διαβίωσης» το κράτος χορηγεί τη διαφορά έως του ποσού αυτού, μετά από έλεγχο εισοδήματος.

4. Έλεγχος εισοδήματος: εισοδήματα από μισθούς και συντάξεις, ιδιοκατοίκηση, έσοδα ενοικίων, μετοχές, κ.λ.π. Τα ειδικότερα κριτήρια για τον έλεγχο εισοδήματος θα πρέπει να προσδιοριστούν μετά από ειδικές μελέτες,

κοινωνιολογική προσέγγιση και μετά από διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους και την κοινωνία των πολιτών.

5. Οικογενειακή σύνταξη μετά από έλεγχο εισοδήματος για το ζευγάρι άνω των 65 ετών έκαστος.

Το κράτος απαλλάσσεται του λοιπού κάθε άλλου οικονομικού βάρους και επιβαρύνσεων.

2η ΠΡΟΤΑΣΗ :

ΣΥΝΤΑΞΗ ΤΡΙΩΝ ΕΠΙΠΕΔΩΝ

Στην εναλλακτική αυτή πρόταση στην κύρια ασφάλιση προστίθεται και ένα τρίτο επίπεδο συνταξιοδοτικής προστασίας.

Το τρίτο αυτό επίπεδο λειτουργεί βάσει του κεφαλαιοποιητικού συστήματος, με την μετατροπή είτε ενός μέρους του ποσοστού των ασφαλιστικών εισφορών της κύριας σύνταξης (π.χ 2% ή 5%) σε κεφαλαιοποιητική λειτουργία ή, με την ενσωμάτωση της επικουρικής στο τρίτο αυτό επίπεδο και την μετατροπή του οικονομικού της συστήματος από διανεμητικό σε κεφαλαιοποιητικό. Στην περίπτωση αυτή στο δεύτερο πυλώνα παραμένουν τα επαγγελματικά ταμεία του ν.3029/02 και ταμεία με άλλες νομικές μορφές, αλληλοβοηθητικά σωματεία κ.α. και την δυνατότητα ενδεχομένως ιδρύσεως νέων.

Τα ποσοστά αναπλήρωσης του πρώτου πυλώνα συμπεριλαμβανομένης και της επικουρικής ή και χωρίς την επικουρική δεν θα πρέπει να προσδιοριστούν a priori. Διότι ναι μεν ως ποσοστά τα χορηγούμενα ποσοστά αναπλήρωσης θεωρούνται πολύ υψηλά και μάλιστα σε διεθνή όργανα (ΟΟΣΑ, ΔΝΤ, κλπ) γίνονται δυσμενή σχόλια, διότι θεωρούνται ιδιαίτερα γενναιόδωρα, τα απόλυτα ποσά όμως που προκύπτουν κινούνται σε επίπεδα που δεν μπορούν να διασφαλίσουν ένα αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης. Και τούτο βέβαια γιατί άλλο ποσό αποδίδει το 60% στα 3.000,00 € και άλλο το 100% στα 650,00 €. Τα ποσοστά αναπλήρωσης θα πρέπει να προσδιοριστούν στον κοινωνικό διάλογο μετά από οικονομική έρευνα και κοινωνιολογική προσέγγιση ώστε τα ποσά που θα προκύπτουν να ανταποκρίνονται στην ελληνική πραγματικότητα.

Από την εξελικτική πορεία της κοινωνικής ασφάλισης και από το ιστορικό των πολυάριθμων μεταρρυθμίσεων συμπεραίνεται, ότι οι μεμονωμένες και αποσπασματικές παραμετρικές αλλαγές δεν συνεισέφεραν αποτελεσματικά στην αντιμετώπιση των ζητημάτων.

Η συνολική και σφαιρική αντιμετώπιση του θέματος καθίσταται επιβεβλημένη.

Σε κάθε περίπτωση όμως αν συνεχιστεί και στην παρούσα φάση η αποσπασματική επίλυση προβλημάτων, κάθε μέτρο επιβάλλεται να συνοδεύεται όχι μόνο από αναλογιστικές μελέτες αλλά από διεπιστημονική προσέγγιση συμπεριλαμβανομένης και της κοινωνιολογικής έτσι ώστε να αξιοποιηθεί ένα ευρύ φάσμα επιστημονικής γνώσης στοχεύοντας σε ολοκληρωμένες προτάσεις και τη κοινωνική αποδοχή τους. Γι' αυτό και ο Διάλογος και η Διαβούλευση πέραν των θεσμοθετημένων οργάνων πρέπει να ακουμπήσει και την κοινωνία και τον απλό πολίτη για να υπάρξει η αναγκαία κοινωνική συναίνεση η οποία θα επισφραγίσει ένα νέο κοινωνικό συμβόλαιο ένα νέο new deal.

«Περιληπτική παρουσίαση της ημερίδας» με θέμα:

«ΕΠΙΚΑΙΡΟΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ

Πατρίνας Παπαρρηγοπούλου-Πεχλιβανίδη
Επικ. Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Αθηνών

Πραγματοποιήθηκε στις 5 Μαρτίου 2008 στην αίθουσα Κωστής Παλαμάς του Πανεπιστημίου Αθηνών ημερίδα της Ένωσης με θέμα «Επίκαιροι προβληματισμοί για την ασφαλιστική μεταρρύθμιση».

Παρουσιάστηκαν οι προϋποθέσεις για ένα νέο ασφαλιστικό σύστημα από την οπτική γωνία της κοινωνιολογίας, της κοινωνικής πολιτικής, της οικονομικής, της αναλογιστικής και της νομικής επιστήμης καθώς και της επικοινωνιολογίας. Η ημερίδα ολοκληρώθηκε με στρογγυλό τραπέζι στο οποίο συμμετείχαν εκπρόσωποι της ΓΣΕΕ, της ΑΔΕΔΥ, της ΓΕΣΕΒΕ και του ΙΜΕΠΟ.

Ειδικότερα στην πρώτη ενότητα σχετικά με την κοινωνικοπολιτική διάσταση του προβλήματος:

Η καθηγήτρια Κοινωνικής Πολιτικής του Παντείου Πανεπιστημίου κα. Όλγα Στασινοπούλου παρουσίασε την Ένωση εξαιρώντας τον ρόλο της κοινωνίας των πολιτών για την προάσπιση των κοινωνικών δικαιωμάτων.

Η καθηγήτρια Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Πειραιά κα. Ελένη Νίνα- Παζαρτζή εξήγησε πώς η κοινωνιολογία συνεισφέρει στην προσέγγιση της κοινωνικής ασφάλισης και έγινε σαφές το έλλειμμα σχετικών μελετών.

Ο αν. Καθηγητής Κοινωνικής Πολιτικής του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου κ. Γιώργος Κατρούγκαλος ανέπτυξε τις ιδεολογικές και πολιτικές συγκρούσεις που κρύβονται πίσω από κάθε ασφαλιστική μεταρρύθμιση και τις επιπτώσεις από τις νεο φιλελεύθερες απόψεις που έχουν επικρατήσει.

Η επ. καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Αθηνών κα. Πατρίνα Παπαρρηγοπούλου σκιαγράφησε τις τάσεις και εξελίξεις σχετικά με την κοινωνική ασφάλιση στην ΕΕ. Ανέλυσε ειδικότερα τις στρατηγικές που ακολουθεί η ΕΕ για την ενίσχυση της βιωσιμότητας των ασφαλιστικών συστημάτων που συνοψίζονται στη σύνδεση της χρηματοδότησεως της κοινωνικής ασφάλισης με την οικονομική ανάπτυξη, στην ενίσχυση της απασχόλησης και στην αποδοτική οργάνωση των ασφαλιστικών συστημάτων.

Η δικηγόρος και Διευθύντρια του νομικού περιοδικού «Επιθεώρηση Δικαίου Κοινωνικών Ασφαλίσεων» ανέπτυξε το ειδικότερο θέμα των τάσεων και εξελίξεων στην ΕΕ σχετικά με την ασφάλιση των δημοσίων υπαλλήλων και παρατήρησε ότι οι δημόσιοι υπάλληλοι τείνουν να εξομοιωθούν ασφαλιστικά με τους ιδιωτικούς υπαλλήλους.

Στη δεύτερη θεματική ενότητα σχετικά με την επάρκεια και βιωσιμότητα και κοινωνική συναίνεση μιας ασφαλιστικής μεταρρύθμισης:

Ο καθηγητής Οικονομικών του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Γιάννης Στουρνάρας ανέλυσε μακροοικονομικά το ελληνικό ασφαλιστικό σύστημα, το δημόσιο χρέος και την κοινωνική ασφάλιση. Κατά την εκτίμησή του το πρόβλημα είναι μικρότερο απ'ότι παρουσιάζεται και θα συνέβαλε στην επίλυσή του η αναπροσαρμογή των ασφαλιστικών παροχών σε ποσοστό μικρότερο της αναπροσαρμογής των μισθών.

Η πρόεδρος της Ενώσεως, Δρ. Άρτεμις Αναγνώστου Δεδούλη παρουσίασε στη συνέχεια πρόταση για ένα νέο ασφαλιστικό σύστημα. Ακολούθησε δε εισήγηση του αναλογιστή κ. Κώστα Πάντου σχετικά με τα οικονομικά και αναλογιστικά δεδομένα του παλαιού και του νέου συστήματος. Προτείνεται Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλισης πολλαπλών λειτουργιών ή πολλαπλών επιπέδων, με διπλό δίκτυ ασφαλείας και με δύο ειδικότερες εναλλακτικές δυνατότητες ως προς την επικουρική ασφάλιση.

Ο επικοινωνιολόγος και αναλυτής κ. Κώστας Σεφερτζής παρουσίασε τα εμπόδια και τις προϋποθέσεις για μια κοινωνική συναίνεση ενόψει της μεταρρύθμισης του ασφαλιστικού συστήματος. Όπως χαρακτηριστικά τόνισε η ιστορική εμπειρία των κοινωνικών συμβολαίων έχει αποδείξει ότι στη βάση τους βρίσκονται οι κοινωνικές συγκρούσεις και όχι οι συναινέσεις.

Στο στρογγυλό τραπέζι, που συντόνισε ο κ. Κ. Σεφερτζής, ο κ. Γιώργος Ρωμανιάς (ΓΣΕΕ) έδωσε έμφαση στην «παγκόσμια ελληνική πρωτοτυπία» σύμφωνα με την οποία η είσοδος νέων απασχολούμενων στην ΕΕ δεν οδηγεί σε μείωση των ελλειμμάτων, όπως κανονικά θα αναμενόταν, αλλά σε αύξησή τους. Όπως χαρακτηριστικά τόνισε τούτο οφείλεται στο ότι οι συντάξεις δίδονται με «ζημία».

Ο κ. Σπύρος Παπασπύρου (Αντιπρόεδρος της ΑΔΕΔΥ) αναφέρθηκε στη κρίση εμπιστοσύνης που δημιουργεί κύμα φυγής των ασφαλισμένων ενόψει της ασφαλιστικής μεταρρύθμισης.

Ο κ. Γιώργος Καββαθάς (ΓΕΣΕΒΕ) παρουσίασε με μελανά χρώματα την εμπειρία από την ενοποίηση του ΤΕΒΕ, ΤΑΕ και ΤΣΑ με τη δημιουργία του ΟΑΕΕ που έχει οδηγήσει σε υποβάθμιση της προστασίας των ασφαλισμένων και δεν έχει λύσει κανένα από τα προβλήματα που αντιμετώπιζαν και προ της ενοποιήσεως οι ασφαλιστικοί οργανισμοί. Τόνισε δε ότι για την πληρωμή των συντάξεων ο ΟΑΕΕ αναγκάζεται και πωλεί τις κινητές του αξίες, πράγμα που κατά τα κοινώς γνωστά τον εξαντλεί οικονομικά.

Ο κ. Αλέξανδρος Ζαβός (Πρόεδρος του ΙΜΕΠΟ) ανέλυσε τους λόγους για τους οποίους η είσοδος των οικονομικών μεταναστών δεν αποτελεί –παρά τα όσα σχετικώς κατά καιρούς υποστηρίζονται- λύση για την αντιμετώπιση της βιωσιμότητας του ασφαλιστικού συστήματος της χώρας. Αντιθέτως, μακροπρόθεσμα το σύστημα αντί να ωφεληθεί θα επιβαρυνθεί. Αναφέρθηκε δε σε σχετική αναλογιστική μελέτη που έχει εκπονήσει το Πανεπιστήμιο Αθηνών και το Πανεπιστήμιο Αιγαίου.

Τέλος ο κος Απόστολος Παπακωνσταντίνος διδάκτωρ Συνταγματικού Δικαίου, Δικηγόρος, παρουσίασε τα συμπεράσματα του συνεδρίου.»

**ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ
ΠΟΡΙΣΜΑΤΩΝ & ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟ 1931.**

Επιμέλεια-Συγκέντρωση Υλικού

*Δρ.Ν. Άρτεμις Αναγνώστου-Δεδούλη
Γεν. Διευθύντρια Υπουργείου Εργασίας
και Κοινωνικής Ασφάλισης*

Η «Ένωση για την Προάσπιση των Κοινωνικών Δικαιωμάτων» στα πλαίσια υλοποίησης των σκοπών της και εν όψει του μείζονος θέματος της μεταρρύθμισης του ασφαλιστικού συστήματος και των «συζητήσεων» που διεξάγονται για την αναθεώρηση του, συγκέντρωσε και αναρτά στην ιστοσελίδα της όλες τις μελέτες, τα πορίσματα και τα σπουδαιότερα κείμενα που έχουν εκπονηθεί κατά καιρούς στις επανειλημμένες προσπάθειες που έχουν καταβληθεί για την μεταρρύθμισή του από τις πρώτες προσπάθειες εισαγωγής του θεσμού το **1931** έως και σήμερα.

Κρίναμε σκόπιμο να συμπεριληφθούν οι πρώτες εισηγητικές εκθέσεις των νόμων 5733/1932, 6298/1934, 1951/1951, με τους οποίους εισήχθη ο θεσμός καθώς και το «Σχέδιον Εθνικής Πολιτικής Κοινωνικής Ασφάλειας» του 1969 ως κείμενα όχι μόνον ιστορικής αξίας αλλά και επιστημονικής, χρήσιμα και απαραίτητα για συγκριτική αξιολόγηση και συστηματική παρακολούθηση της εξελικτικής πορείας του θεσμού για κάθε μελετητή και ερευνητή των σχετικών θεμάτων αλλά και όσων αναλαμβάνουν το δύσκολο έργο της ασφαλιστικής μεταρρύθμισης.

Για την κατανομή του υλικού διακρίνουμε τέσσερες χρονικές περιόδους που σημαδεύονται από σημαντικά νομοθετήματα και συνοδεύονται από μακρές περιόδους «εκσυγχρονιστικών» προσπαθειών, μελετών και πορισμάτων.

1^η περίοδος 1932-1951, Εισαγωγή του θεσμού

2^η περίοδος 1951-1992 πρώτες προσπάθειες μεταρρύθμισης του θεσμού με τρία νομοθετήματα το ν. 1902/90, το ν. 1176/91 που αποτελούν προεργασία -προετοιμασία για τον επόμενο νόμο 2084/92.

3^η περίοδος 1992-2002 δεύτερη μεταρρυθμιστική προσπάθεια με τους νόμους ν.2656/97(στην προσπάθεια καταπολέμησης της εισφοροδιαφυγής) τον ν.2676/99, να χαρακτηρίζει την περίοδο αυτή (για πρώτη φορά επιχειρείται η οργανωτική και λειτουργική ανασυγκρότηση και ο περιορισμός του αριθμού των Ασφ. Οργανισμών με την σύσταση του ΟΑΕΕ και του ΤΕΑΔΥ και με την συγχώνευση ενός αριθμού επικουρικών ταμείων στο ΙΚΑ-TEAM) και δέκα ακριβώς χρόνια από την ψήφιση του 2084/92 ο ν.3029/02 αποτελεί νέα μεταρρυθμιστική παρέμβαση .

Η 4η περίοδος αρχίζει ουσιαστικά από το έτος 2002 με μια σειρά από νομοθετήματα ήσσονος σημασίας για την μεταρρύθμιση του ασφαλιστικού ζητήματος και συνεχίζεται μετά την επιτροπή Αναλυτή και το πόρισμα της επιτροπής Εμπειρογνώμων τον ν.3658/2008 και τις μεταγενέστερες αυτού αναλογιστικές μελέτες του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας.

1^η περίοδος 1932-1951, Εισαγωγή του θεσμού

1. «Έκθεσις Οικονομική και Μαθηματική» επί του σχεδίου νόμου «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων», EMIL ZCHOENBAUM, **1931.**
2. Εισηγητική έκθεση ν. 5733/ **1932.**
3. Εισηγητική έκθεση ν. 6298/ **1934.**
4. Εισηγητική έκθεση ν. 1951/ **1951.**

2^η ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1951-1992

1. «Διερεύνησις Βασικών Προβλημάτων Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης». Έκθεσις της Επιτροπής Ερεύνης και Οργανώσεως Οικονομικού Προγραμματισμού, Υπουργείου Συντονισμού, (Ομάς Ερεύνης Κοινωνικής Ασφάλισης, Α. Νικολόπουλος, Δ. Βαρβαρήγος, Π. Πανάρετος, Ε. Παπαντωνίου, Μ. Ραφαήλ και Φ. Χατζηδημητρίου). Μάρτιος **1959**
2. «Κοινωνική Ασφάλισης και Συντάξεις» υπό Ευαγγ. Τσουκάτου. **1959**
3. «Σχέδιον Εθνικής Πολιτικής Κοινωνικής Ασφάλειας» Υπουργείου Κοινωνικών Υπηρεσιών του 1969, Υπουργός: Λουκάς Πάτρας. **1969**
4. «ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΗ ΘΕΣΠΙΣΗ ΕΝΟΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ(Στον τομέα των Κοινωνικών Ασφαλίσεων)», Νίκος Μανασσής, **1991**
5. «ΠΟΡΙΣΜΑ για την αναμόρφωση του συστήματος κοινωνικών ασφαλίσεων». Π. Πέτρουλας, Σ. Ρομπόλης, Χρ. Ρουπακιώτης. Ιανουάριος **1992**
6. «ΠΟΡΙΣΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ για την αναμόρφωση του Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης στην Ελλάδα», πρόεδρος επιτροπής Ροσέτος Φακιολάς. Μάιος **1992**
7. ν. 2884/1992, Εισηγητική ν.2884/ **1992**

3^η ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1992-2002

1. ΠΟΡΙΣΜΑ: «Μελέτη του Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης και υποβολής προτάσεων για τις αναγκαίες σχετικές μεταβολές και ρυθμίσεις», Επιτροπή Βακαλόπουλου, **1994.**
2. ΠΟΡΙΣΜΑ: «Μελέτη για την κοινωνικοασφαλιστική προστασίας των Αγροτών», Επιτροπή Βακαλόπουλου, **1994.**
3. «Μελέτη και καταγραφή Αιτίων-Προτάσεις για την αντιμετώπιση της Εισφοροδιαφυγής στους Ασφαλιστικούς Οργανισμούς Κύριας Ασφάλισης Γ.Γ.Κ.Α, Οκτώβριος **1997.**
4. ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΗΣ ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ, Πρόεδρος: Γιάννης Σπράος, **Οκτώβριος 1997.**

«ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ . Συνεισφορά στον Κοινωνικό Διάλογο»

5. ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ: ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ. Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Απρίλιος 1998.

ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ-ΕΚΘΕΣΕΙΣ

- A. Αξιοποίηση Περιουσίας Ταμείων
1. Η αξιοποίηση της Κινητής Περιουσίας των Ταμείων
  2. Η αξιοποίηση της Ακίνητης Περιουσίας των Ταμείων
- B. Εισφοροδιαφυγή, Σχέσεις με τον πολίτη, Απλοποίηση Διαδικασιών, Καταγραφή Παροχών, Ταμεία Υγείας.
- Α΄ Πρόγραμμα Λειτουργικού εκσυγχρονισμού Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης.
- Β΄ Εισφοροδιαφυγή.
- Γ΄ Σχέσεις Ασφαλιστικών Ταμείων με τον πολίτη.
- Δ΄ Απλοποίηση Διαδικασιών.
- Ε΄ Καταγραφή Παροχών Ασφαλιστικών Οργανισμών .
- ΣΤ΄ Ταμεία και Κλάδοι Υγείας

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

- A. Αναλογιστικές Μελέτες των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης
- B. Μηχανοργάνωση των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης

6. N. 2656/1997, «Μέτρα κατά της εισφοροδιαφυγής, διασφάλιση εσόδων ΙΚΑ και άλλα θέματα». Εισηγητική Έκθεση, **1997.**
7. N.2676/1999,«Οργανωτική και λειτουργική αναδιάρθρωση των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης και άλλες διατάξεις». Εισηγητική Έκθεση, **1999.**
8. Το Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλισης στην Ελλάδα. Οι Εναλλακτικές Προτάσεις ΓΣΕΕ. Ιανουάριος, **2000.**
9. ΠΡΟΤΑΣΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ, **2000.**
Υπουργός: Τάσος Γιαννίτσας,
I. Η ΠΡΟΤΑΣΗ
II. ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ
A. Η αναγκαιότητα και οι στόχοι της μεταρρύθμισης
B. Επεξηγήσεις Υπουργείου
III. ΕΚΘΕΣΗ ΒΡΕΤΤΑΝΩΝ ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΩΝ
A. Συνοπτική παρουσίαση
B. Πλήρης έκθεση

10. «Αναλογιστική Μελέτη του Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης στην Ελλάδα».
ΔΕΣΜΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ. Σάββας Ρομπόλης, Γιώργος Ρωμανιάς, Βασίλης Μαργιός,
Απρίλιος 2001
11. «ΜΕΛΕΤΗ ΙΝΕ-ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ για το Ασφαλιστικό (Συνοπτική παρουσίαση βασικών συμπερασμάτων) **2001.**
12. «ΤΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ»
Οι προτάσεις του κόμματος των Φιλελευθέρων. **Μάιος 2001.**
13. Ν.3029/2002, «Μεταρρύθμιση Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης». Εισηγητική Έκθεση **2002.**

4^η ΠΕΡΙΟΔΟΣ 2002---

1. Αναλογιστική Μελέτη για το ΙΚΑ- ΕΝΙΑΙΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ (ΙΚΑ-ΕΤΑΜ) ΙΝΕ-ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ, Σάββας Ρομπόλης, Γιώργος Ρωμανιάς, Βασίλης Μαργιός, Ιωάννης Χατζηβασιλόγλου, **2005.**
2. Αναλογιστική Μελέτη ΙΚΑ-ΤΕΒΕ, Εθνικής Αναλογιστικής Αρχής, **2006.**
3. «ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΩΡΑ» Μελέτη Στελεχών της Διευθύνσεως Οικονομικών Μελετών της Τραπέζης Alpha-Bank Α.Ε. **2006.**
4. «Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ: ΠΩΣ ΝΑ ΠΑΡΕΤΕ ΣΥΝΤΑΞΗ ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΕΠΙΒΑΡΥΝΕΤΕ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ» Μελέτη Στελεχών της Διευθύνσεως Οικονομικών Μελετών της Τραπέζης Alpha-Bank Α.Ε. **2007.**
5. «ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΡΥΘΜΙΣΗΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ»
ΠΟΡΙΣΜΑ «Επιτροπής εμπειρογνομόνων για το ασφαλιστικό» πρόεδρος: Νικόλαος Αναλυτής **2007.**
6. ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ **2008.**
7. TECHNICAL NOTE OF ΙΚΑ-ΟΓΑ TO THE NATIONAL ACTUARIAL AUTHORITY. International Labour Office, GENEVA 29-1- **2008.**
8. TECHNICAL NOTE OF ΟΑΕΕ TO THE NATIONAL ACTUARIAL AUTHORITY. International Labour Office, GENEVA 8-5-**2008.**
9. TECHNICAL NOTE ΙΚΑ-ΟΓΑ TO THE NATIONAL ACTUARIAL AUTHORITY International Labour Office, GENEVA 18-7- **2008.**